

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА

БИРО ЗА РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВАНИЕТО

Наставна програма

ГЕРМАНСКИ ЈАЗИК

за I година

Гимназиско образование

Скопје, 2025 година

ОСНОВНИ ПОДАТОЦИ ЗА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Наставен предмет	<i>Германски јазик</i>
Вид/категорија на наставен предмет	Задолжителен
Година на изучување	I (прва)
Ниво на изучување	По првата година од изучувањето на германскиот јазик во гимназиското образование, треба да се достигнат знаења на рамништето A2 (основно рамниште) според Заедничката европска референтна рамка за јазиците.
Теми/подрачја во наставната програма ¹	• <i>Обичаи и традиции</i> • <i>Искусства и животна средина</i> • <i>Образование и развој на младите</i> • <i>Историја и иновации</i> • <i>Култура и интеркултурна комуникација</i>
Број на часови	2 часа неделно / 72 часа годишно
Опрема и средства	• компјутер, печатач, проектор, табла, ЦД/ДВД-плеер, интерактивна табла, интернет, • образовни софтвери, • нагледни средства, постери, фотографии, слики, флеш-карти, налепници, хартија, • хартија во боја, хамер, ..., • учебник, прирачници,

¹ Називот на темата е формулиран согласно со соодветната лексика што превладува во неа, но при избор на учебник и/или на друг дидактички материјал треба да се земат предвид јазичните функции, лексичките единици и граматичките структури застапени во целата наставна програма, без оглед на тоа како се распоредени по темите во наставната програма.

	• еднојазични (германско-германски) речници и двојазични речници (од мајчиниот јазик на германски јазик и обратно, од англиски на германски јазик и обратно) во печатена и/или во електронска форма, • списанија во печатена и/или во електронска форма
Норматив на наставен кадар	Наставата по Германски јазик во I (прва) година гимназиско образование може да ја изведува лице што има: • завршени студии по германски јазик и книжевност – наставна насока, VII/1 или VIA според МРК и 240 ЕКТС; • завршени студии по германски јазик и литература – наставна насока, VII/1 или VIA според МРК и 240 ЕКТС; • завршени студии по германски јазик и книжевност/литература – друга насока и соодветна педагошко-психолошка и методска подготовка стекната на акредитирана високообразовна установа, VII/1 или VIA според МРК и 240 ЕКТС; • завршени двопредметни студии по македонски и германски јазик и соодветна педагошко-психолошка и методска подготовка стекната на акредитирана високообразовна установа, VII/1 или VIA според МРК и 240 ЕКТС; • завршени студии по германски јазик (со звање дипломиран филолог) и соодветна педагошко-психолошка и методска подготовка стекната на акредитирана високообразовна установа, VII/1 или VIA според МРК и 240 ЕКТС; • завршени студии по германски јазик на друга студиска програма во комбинација со друг јазик и соодветна педагошко-психолошка и методска подготовка стекната на акредитирана високообразовна установа, VII/1 или VIA според МРК и 240 ЕКТС.

РЕЗУЛТАТИ ОД УЧЕЊЕТО

Тема 1: ОБИЧАИ И ТРАДИЦИИ Вкупен број часови: 18	
Резултати од учењето: Ученикот/ученичката ќе биде оспособен/-на: - да разбере кратки едноставни говорени текстови од секојдневието, како интервјуа, разговори и соопштенија; - да разбере јасно структурирани пишувани текстови и да најде конкретни информации во текстови на познати теми, како спортски вести, покани, списоци за пазарување, менија, рецепти за готвење и сл.; - да напише кратки, едноставни и структурирани пораки и лични писма поврзани со основните информации за празници, спорт, исхрана, облека и забави; - да се изрази усно, извршувајќи рутински задачи што наложуваат едноставна и директна комуникација за да си ги опише омилените празници и да ги спореди празниците во својата земја со празниците во германскојазичните земји; - да се изрази усно за да си ја опише омилената спортска активност, да си го искаже личното мислење и да даде совети поврзани со здрави навики на живеење и - да пренесува главни пораки од говорени искази или главни информации од кратки текстови од германски на мајчиниот јазик и обратно (медијација).	
Содржини (и поими):	Стандарди за оценување:
а) Јазични функции: - поставување прашања во дистанцирана (учтива) форма <i>Kannst du mir sagen, wann / wie /?</i> <i>Weißt du, wann / wie / wo?</i> - давање, прифаќање и одбивање предлози <i>Wollen wir ...?</i> <i>Wie findest du?</i> <i>Was wollen wir ihm / ihr / ihnen schenken?</i> <i>Wir können ihm / ihr / ihnen ... schenken.</i> <i>Das ist eine gute Idee. / Einverstanden. / Warum denn nicht? / Ich bin dafür.</i> <i>Das ist keine gute Idee. / Ich stimme nicht zu. / Ich bin dagegen.</i>	- Идентификува дистанцирана (учтива) форма при поставување прашања. - Класификува јазични искази за давање, за прифаќање и за одбивање предлози. - Применува комуникациски обрасци за да даде, да прифати и да одбие предлози. - Опишува постапки при организирање забава. - Користи изрази соодветни за искажување честитки. - Препорачува видови облека при купување. - Ги применува правилата за пишување покана.

• организирање прослава <i>Wann / Wo machen wir das Fest / die Party / die Feier?</i> <i>Was wollen wir machen?</i> <i>Wen laden wir ein? / Wer kommt zu ...?</i> <i>Wer macht was?</i> <i>Haben wir genug Gläser / Besteck / Geschirr?</i> • честитање по одреден повод <i>Herzlichen Glückwunsch zum / zur!</i> <i>Alles Gute zum / zur ...!</i> <i>Ich gratuliere dir / Ihnen / euch zum / zur</i> • купување облека <i>Ich brauche neue Kleidung:</i> <i>... ist klasse / super / toll / modern / zu eng / zu weit / zu breit / zu lang.</i> <i>Was / Wie viel kostet / kosten ...?</i> <i>Wo kann man ... finden?</i> <i>Haben Sie eine andere Größe / Farbe?</i> • пишување покана <i>Liebe ... / Lieber ...,</i> <i>zu meinem ... Geburtstag am ... lade ich dich herzlich ein. Dieses Jahr</i> <i>feiern wir in / im / an / am Wir treffen uns um ... vor / an / in /</i> <i>bei Hoffentlich kannst du kommen. Bitte ruf mich an.</i> <i>Dein / Deine ... [Unterschrift]</i> • одбивање и прифаќање покана – <i>Tut mir leid, ich kann nicht zu deinem Geburtstag kommen. Ich habe</i> <i>gedacht, dass du nicht feierst. Ich habe etwas anders geplant.</i> – <i>Klar, komme ich. Bis dann!</i> • изразување изненаденост – <i>So eine Überraschung!</i> – <i>Was ist denn hier los?</i> – <i>Na so was!</i> – <i>Ich habe nicht gedacht, dass</i> – <i>Das überrascht mich (nicht).</i>	• Користи јазични искази соодветни да изрази изненадување и разочарување. • Наведува претпоставки со соодветни граматички структури. • Опишува постапка за подготовка на јадење. • Ги пренесува главните пораки во кратки пишувани текстови за спортски настани од германски на мајчин јазик и обратно (медијација). • Анализира спортски настани. • Објаснува незгода со свои зборови. • Планира реализација на заеднички активности. • Ја проценува точноста или неточноста на исказ формулиран како оправдување за одредена постапка. • Употребува јазични изрази за извинување. • Ги пренесува главните пораки во пишуван текст од германски на мајчин јазик и обратно, водејќи сметка за културните разлики (медијација).
---	---

- изразување разочараност
– Es geht so.
– Schon gut. Lass mal.
– Ich bin enttäuscht, weil ich gehoft habe, dass ...
– Was für eine Enttäuschung!
- изразување претпоставка
– Ich glaube, dass
– Ich denke, dass
– Vielleicht / Wahrscheinlich
- изразување карактеристики на намирниците и на начинот на исхрана
– Pommes sind fettes Essen.
– Salat ist gesund.
– Fast Food macht dick.
- давање упатства за готвење
Den ... / Das ... / Die ... schälen / schneiden / braten / backen / rühren / kochen / dazu geben
Aber wie macht man das? Wie schält / schneidet / brät / bäckt / rührt / kocht man ... / gibt man ... dazu?
- опишување спортски активности и настани
Am liebsten spiele ich
Ich bin gut in
Mein Lieblingssportler / Meine Lieblingssportlerin ist
Der Wettbewerb / Wettkampf findet / fand am ... / in ... statt.
- опишување незгоди
Ich hatte mal einen Unfall beim
Ich bin gefallen und habe mich verletzt.
Ich durfte ... nicht ... trainieren / spielen / Sport machen / zur Schule gehen.
Ich kann meinen Fuß nicht bewegen.
- планирање заеднички активности
Was wollen wir am Wochenende machen?

<i>Ich will zum / zur ... gehen / nach ... fahren. / Ich mag</i> <i>Wann wollen wir hingehen / hinfahren?</i> <i>Ich habe keine Lust. / Ich hasse</i> <i>Warum kommst du nicht mit?</i> <i>Weil Ich keine Zeit habe.</i> <i>Wie lange kannst du bleiben?</i> <i>Wie lange dauert die Party?</i> - изразување изговори и извинувања <i>Tut mir leid, ich habe den Wecker nicht gehört.</i> <i>Gestern musste ich zum Arzt.</i> <i>Mein Bus ist nicht gekommen.</i> <i>Ich hatte keine Zeit.</i> <i>Leider habe ich kein Geld.</i>	
б) Лексички единици: - празници и прослави <i>der Geburtstag, das Fest, die Feier, die Party, Ostern, Weihnachten, die Hochzeit, der Karneval;</i> - спортски настани <i>das Turnier, der Wettbewerb, die Meisterschaft, der Wettkampf, der Weltmeister, die Olympiade, der Jubel, jubeln, gewinnen, verlieren;</i> - спортски активности <i>rennen, joggen, Gymnastik machen, die Sportart, der Sport, trainieren, das Training, Rad fahren, schwimmen, Handball / Volleyball / Basketball / Fußball spielen, der Verein, der Sportklub, das Team, die Mannschaft, die Sporthalle, der Sportplatz;</i> - спортски незгоди <i>der Unfall, der Sportunfall, der Schmerz, die Verletzung, das Kopfweh, die Klinik, das Krankenhaus, hinfallen, sich verletzen, wehtun;</i> - честитки и подароци <i>das Geschenk, der Gutschein, die Glückwunschkarte, kaufen, schenken, senden, gratulieren;</i> - организирање забави <i>die Organisation, die Einladung, die Dekoration, der Gast, die Musik, die</i>	- Идентификува лексика во контекст. - Дефинира зборови и зборовни состави при слушање или читање текст. - Опишува граматички структури во адаптирани текстови. - Парафразира информации поврзани со познати настани. - Употребува јазични обрасци кога пишува порака и електронско писмо. - Избира познати лексички единици кога формулира нови искази. - Презентира усно едноставна тема со примена на новонаучената лексика.

<i>Band, der Song, der Lautsprecher, das Kostüm, die Maske, das Getränk, der Saft, das Essen, die Torte, sich amüsieren, einkaufen, einladen, sich verkleiden, feiern, tanzen;</i> • облека <i>die Jeans, die Handschuhe, der Hut, die Mütze, die Hose, die Jacke, der Pullover, das Kleid, der Mantel, der Rock, der Anzug, der Trainingsanzug, der Schianzug, die Leggings, die Shorts, die Bermudas, das T-Shirt, die Bluse, das Hemd, die Stiefel, das Trikot, die Sportschuhe, die Fußballschuhe;</i> • намирници и додатоци во исхраната: <i>das Brot, das Brötchen, das Müsli, das Getreide, die Nudeln, die Milch, die Butter, der/die/das Joghurt, der Käse, der Quark, das Ei, das Fleisch, das Hähnchen, die Wurst, der Fisch, das Obst, das Gemüse, das Öl, der Zucker, das Salz, der Pfeffer, fett, bitter, frisch, hart, weich, scharf, gesund, ungesund;</i> • оброци и видови јадења: <i>die Mahlzeit, das Frühstück, das Mittagessen, das Abendessen, der Nachtisch, die Süßigkeit;</i>	
в) Граматички структури: • презент од глаголот <i>wissen</i> <i>Ich weiß, dass unsere Lieblingsmannschaft gewonnen hat.</i> • глаголи со предлошки објект: предлог + датив <i>passen zu, gratulieren zu, gehören zu, einladen zu, sprechen mit, sich treffen mit, telefonieren mit, sich verabreden mit, sich verabschieden von, teilnehmen an;</i> • глаголи со предлошки објект: предлог + акузатив <i>achten auf, denken an, sprechen über, warten auf, informieren über, sich interessieren für, sich ärgern über, sich engagieren für, sich kümmern um, sich freuen auf / über;</i> • глаголи со акузативен и со дативен објект; глаголи со акузативен објект и со датив на полза	• Ги идентификува спецификите во конјугацијата на глаголот <i>wissen</i> во презент. • Конструира реченични структури со глаголот <i>wissen</i> во презент. • Разликува во примената на глаголите со предлошки објект со датив и со акузатив. • Применува глаголи со акузативен и со дативен објект. • Ја анализира позицијата на предметите во реченичната рамка. • Идентификува придавки со претставката <i>un-</i>.

geben, schreiben, schenken, schicken, bringen, wünschen, erzählen, nehmen, zeigen; kaufen, kochen, machen;

- зборообразување: придавки со претставката *un-*:
uninteressant, unfreundlich, unglücklich, ungesund, unbekannt, unmöglich, unbequem, unhöflich;
- придавска деклинација зад определен член во номинатив
Der kleine Garten liegt hinter dem Haus.
Das grüne T-Shirt gefällt mir sehr.
Die alte Skihose ist mir zu eng.
Die großen Bratwürste sind lecker.
- придавска деклинација зад определен член во акузатив
Den blauen Pulli finde ich überhaupt nicht modern.
Schau dir mal das grüne T-Shirt an!
Zum Geburtstag schenken wir Tanja eine moderne Tasche.
Er kauft die schwarzen Fahrradhandschuhe preiswert.
- придавска деклинација зад определен член во датив
Mit dem bunten Schal sieht sie schick aus.
Siehst du den Jungen neben dem roten Auto?
Zu der neuen Skihose passt die Winterjacke.
Das Mädchen mit den langen Haaren ist Lisa.
- придавска деклинација во номинатив зад неопределен член во еднина, а во множина при нулов член
Das ist ein freundlicher Verkäufer.
Da ist ein großes altes Haus.
Auf dem Foto ist eine nette Lehrerin.
Preiswerte Bücher sind im Angebot.
- придавска деклинација во акузатив зад неопределен член во еднина, а во множина при нулов член
Zu meinem Geburtstag backe ich einen leckeren Kuchen.
Im Supermarkt kaufe ich ein großes Stück Käse und eine Packung Mandeln.
Schüler tragen gerne schwarze Hosen und weiße T-Shirts.

- Препознава придавска деклинација зад неопределен, одн. при нулов член, како и зад определен член во номинатив, во датив и во акузатив.
- Разликува употреба на придавска деклинација зад неопределен, одн. при нулов член, како и зад определен член во номинатив, во датив и во акузатив.
- Ги користи временските предлози *an* и *um*.
- Ги употребува прилозите за зачестеност:
immer, meistens, sehr oft, oft, manchmal, selten, nie.
- Опишува количество со помош на: *circa, fast, mehr als die Hälfte, viel, wenig, die meisten, die wenigsten.*
- Набројува приредувачки сврзници за образување независно-сложени реченици.
- Конструира реченици со приредувачки сврзници: *und, oder, aber, denn, sondern.*
- Разликува долги и кратки самогласки и
- Разбирливо интерпретира зборови и применува правилна реченична интонација.

- придавска деklinација во датив зад неопределен член во еднина, а во множина при нулов член
*Man sieht sie fast immer mit einem interessanten Ohrring.
Am rechten Ohr trägt sie einen gelben Ohrring.
Auf einer tollen Strandparty kann man viel tanzen.
Ich bekomme Ideen aus vielen Internet-Blogs.*
- временскиот предлог *an* со датив
Am Wochenende gibt es bei uns immer Pizza.
- временскиот предлог *um* со акузатив
Die Party fängt um 20 Uhr an.
- редослед на прилошките определби за време и за место во реченичната рамка
Das Fußballspiel findet am 7. März in der Sporthalle statt.
- прилози за честота
immer, meistens, oft, sehr oft, manchmal, selten, nie;
- определби за количество
circa, fast, mehr als die Hälfte, viel, wenig, die meisten, die wenigsten;
- независносложени реченици со приредниците (приредувачки сврзници): *und, oder, aber, denn, sondern*
 - *Ich habe meine Freundin zum 18. Geburtstag mit einem Hund überrascht und sie hat das toll gefunden.*
 - *Meine Freundin liebt Hunde, aber sie kann sie nicht halten, denn ihre Eltern haben ihr das nicht erlaubt.*
 - *Aber sie war nicht traurig, sondern sie hat eine Lösung gefunden: Manchmal spielt sie mit den Hunden in der Nachbarschaft oder geht ins Tierheim.*
- изговор на долгите и на кратките нагласени слоготворни самогласки: /a:/, /e:/, /ɛ:/, /i:/, /o:/, /ø:/, /u:/, /y:/, /a/, /ɛ/, /ɪ/, /ɔ/, /œ/, /ʊ/, /ʏ/ и на неслоготворната самогласка: /ɨ/; графичката <ie> со изговор: во нагласен слог /i:/ и во ненагласен слог [ɨə]
*Saal, fahren tragen;
Idee, sehen, geben;*

*Nähe, erzählen, Käse;
 ihr, Kino, Fieber;
 Oma, Ohr, ohne;
 böse, lösen, Söhne;
 Uhr, rufen, Schule;
 früh, Schüler, müde;
 passen, Apfel, Flasche;
 kennen, lernen, hässlich;
 schlimm, Finger, Ring;
 sollen, wollen, Sport;
 können, Köln, möchte;
 Suppe, furchtbar, gesund;
 tschüss, hübsch, Mülleimer;
 Chemie, sie, nie;
 Familie, Linie, Serie.*

Примери за активности

Индивидуална активност: Учениците самостојно пишуваат покана за роденден со примена на презент.

Пример:

Schreib eine Einladung zu Deinem Geburtstag. Verwende dabei die folgenden Ausdrücke:

Liebe ... / Lieber ...,

zu meinem ... Geburtstag am ... lade ich dich herzlich ein. Dieses Jahr feiern wir in / im / an / am Wir treffen uns um ... vor / an / in / bei

Hoffentlich kannst du kommen. Bitte ruf mich an.

Dein / Deine ...

Квиз: Учениците, поделени во мали групи, се натпреваруваат на квиз со прашања од видот „Именувај го предметот на сликата заедно со родот на именката“ од лексичките единици што се називи на јадења и пијалаци, облека и спорт.

Креативна активност: Учениците, поделени во групи, изработуваат плакат/леток/брошура или сценарио за претстава/драматизација/скеч и сл. на тема спортски настан.

Практична активност: Учениците ги препознаваат и ги поправаат грешките во текст со намерни грешки во наставките за придавската деклинација зад определен и зад неопределен член.

Симулации и играње улоги: Учениците симулираат сцена во која подготвуваат прослава за празник од германскојазичните земји. Притоа треба да ги користат правилно поздравите и другите изрази, како и општествени норми што ги учат.

Тема 2: **ИСКУСТВА И ЖИВОТНА СРЕДИНА**

Вкупен број часови: 18

Резултати од учењето:

Ученикот/ученичката ќе биде оспособен/-на:

1. да разбере главни информации во говорени текстови од секојдневието, како соопштенија, информации од медиумите, интервјуа и сл.;
2. да разбере јасно структурирани пишувани текстови и да најде конкретни информации во текстови на познати теми, како адаптирани статии од печатени весници и портали, брошури, летоци, реклами, текстови на интернетски форуми и на општествени мрежи и сл.;
3. да комуницира усно, извршувајќи рутински задачи што наложуваат едноставна и директна комуникација за да опише временски услови, искуства од одмор или од училишни екскурзии и сл.;
4. да се изрази усно за да опише патување, одмор, викенд, искуства со учењето странски јазици и сл. и
5. да напише структурирани описи на одмор, на патување, на временски услови и сл.

Содржини (и поими):

а) Јазични функции:

- планирање патување
Wir müssen die Unterkunft buchen, die Zugtickets kaufen und einen Sitzplatz

Стандарди за оценување:

- Опишува план за патување.
- Набројува секојдневни рутински активности.

<i>reservieren.</i> <i>Danach müssen wir die Koffer packen und unsere Pässe überprüfen.</i> - опишување активности во текот на денот <i>Morgens stehe ich um ... Uhr auf.</i> <i>Dann putze ich mir die Zähne / wasche mir das Gesicht / dusche</i> <i>Danach frühstücke ich ... / plane ich meinen Tag.</i> <i>Zu Mittag / Abend esse ich</i> <i>Um ... Uhr gehe ich ins Bett.</i> - искажување повторливо дејство <i>Wenn es regnet, (dann) nehme ich meinen Schirm mit.</i> - опишување временски услови <i>Letzte Woche war es hier heiß und trocken. Die Sonne hat stark geschienen.</i> <i>Herrliches Wetter!</i> - давање информации за временска прогноза <i>Im Norden Deutschlands gibt es heute viele Wolken und es kann im Tagesverlauf immer wieder regnen. Die Temperaturen steigen nicht über 18 Grad.</i> - изразување предупредување <i>Warnung vor starkem Regen und kräftigen Gewittern!</i> - давање совети за заштита на околината <i>Man sollte nicht baden, sondern duschen! So spart man Wasser!</i> - искажување последици <i>Wenn man weiter so viele Dieselaautos und Benzinzer fährt, (dann) gibt es bald kein Erdöl mehr. Trotzdem fährt man weiter solche Autos. Warum?</i> - искажување желба за патување и лична оцена на целите на патувања <i>Ich will unbedingt eine Stadtrundfahrt machen.</i> <i>Lieber möchte ich nach Hamburg fahren, weil Hamburg eine Hafenstadt ist.</i> <i>Immer nur Sehenswürdigkeiten, das ist doch langweilig!</i> <i>Ich finde diese Parks nicht so toll.</i> <i>In eine Wüste würde ich nie fahren!</i>	- Опишува временски услови. - Парафразира слушната/прочитана временска прогноза. - Применува изрази за предупредување. - Дава совети за заштита на животната средина. - Користи соодветни лексички единици и зборовни состави за да искаже последици. - Применува јазични структури за изразување лична оцена, наклонетост и ненаклонетост. - Применува соодветни јазични структури кога купува возни билети. - Употребува соодветни комуникациски обрасци кога искажува одобрување или забрана. - Разликува условно и допусно значење. - Ги пренесува главните пораки во пишуван текст од германски на мајчин јазик и обратно, водејќи сметка за културните разлики (медијација). - Опишува искуства од училишните екскурзии.
--	--

• купување возни билети <i>Ich hätte gerne eine Fahrkarte nach ... für morgen / übermorgen Wollen Sie ein Ticket hin und zurück?</i> • поставување прашање за ориентација <i>Entschuldigung, wie komme ich zum / zur ...? Entschuldigung, könnten Sie mir bitte helfen? Ich möchte zum / zur</i> • опишување правец <i>Gehen Sie über die Brücke, an der nächsten Ampel links und dann immer geradeaus, dann sehen Sie</i> • искажување одобрување и забрана – <i>Ich darf</i> – <i>Ich darf nicht / auf keinen Fall</i> – <i>Meine Mutter erlaubt mir (nicht), dass</i> – <i>Mein Vater ist dafür / dagegen, dass</i> – <i>Das ist für mich (nicht) verboten</i> • искажување услов со условна реченица <i>Wenn ich eine Reise machen will, (dann) muss ich vorher mit meinen Eltern sprechen.</i> • наведување допусна определба <i>Michael hat nicht genug Geld, trotzdem fährt er in Urlaub.</i>	
б) Лексички единици: • патување <i>der Urlaub, die Ferienreise, die Sprachreise, die Klassenfahrt, die Busreise, die Zugfahrt, das Reisedokument, der Reisepass, der Ausweis, organisieren, planen, machen, buchen;</i> • сместување <i>die Jugendherberge, das Hostel, das Hotel, die Pension, der Campingplatz, das Zelt, das Zweibettzimmer, das Einzelzimmer;</i> • превозни средства <i>das Auto, der Bus, der Zug, die U-Bahn, die Straßenbahn, das Fahrrad, das Motorrad, das Taxi, der Lastkraftwagen (LKW), das Flugzeug;</i>	• Препознава и разликува лексички единици и зборовни состави во пишуван и во говорен текст. • Идентификува стратегии за учење лексички единици. • Споредува лексички елементи меѓу германскиот и мајчинот јазик. • Резимира случувања од непосредното искуство. • Употребува позната лексика и зборовни состави при продукција на нови искази.

• сообраќајна инфраструктура
<i>das Schild, das Stoppschild, die Ampel, die Autobahn, die Straße, die Baustelle;</i> • ориентирање во градот
<i>der Stadtplan, die Brücke, die Ampel, die Kreuzung, der Park, das Zentrum, die Kirche, das Rathaus, die Bushaltestelle, die Universität, das Museum, das Kino, das Theater, die Oper, das Restaurant, einsteigen, aussteigen, umsteigen;</i> • правци и насоки
<i>geradeaus, links / rechts abbiegen, bis zur / zum ... gehen / fahren, um ... herum fahren, am / an der ... vorbeifahren / vorbeigehen, umkehren;</i> • пишување порака
<i>Hi Lara,
wie schön, dass du in meiner Stadt angekommen bist. Morgen Abend gibt es ein tolles Konzert. Gehen wir hin?
HG
Emma</i> • делови од денот
<i>der Morgen, der Vormittag, der Mittag, der Nachmittag, der Abend, die Nacht;</i> • секојдневни активности
<i>aufstehen, sich waschen, sich anziehen, frühstücken, ausgehen, fahren, schreiben, lernen, lesen, hören, spielen, trainieren, fernsehen, surfen, treffen, chatten, skypen, schlafen;</i> • временски услови
<i>das Klima, das Wetter, der Schnee, der Wind, der Regen, der Nebel, das Eis, die Temperatur, die Wolke, die Sonne, kalt, warm, heiß, bewölkt, sonnig, neblig/neblig, regnerisch, es schneit, es regnet;</i> • животна средина
<i>die Umwelt, die Luft, die Luftverschmutzung, das Wasser, das Trinkwasser, die Erde, der Boden, die Energie, der Strom, sparen, schützen;</i>	• Правилно ги применува новонаучените зборови и точно ги употребува правописните и интерпункциските знаци.

в) Граматички структури:

- претеритум од полнозначните глаголи *sein* и *haben*
– *Wo warst du letzten Sommer in Urlaub?*
– *Ich war in der Türkei, dort hatte ich viel Spaß.*
- перфект од слаби, од јаки и од неправилни (мешовити) глаголи
reisen, lernen, holen, hören, spielen, machen, wandern, sagen, baden, planen, kochen, schmecken, zeigen, kaufen, kosten, tauschen, tanzen; fahren, sehen, schreiben, sprechen, fallen, tragen, rufen, treffen, finden, schlafen, gehen, kommen, laufen, essen, trinken, nehmen; bringen, denken, kennen, wissen;
- предлози со двопадежна валентност во просторна определба при јаки глаголи во презент и во перфект што изразуваат положба: предлог + датив
sein, stehen, liegen, hängen, sitzen
Wo ist denn mein Reisepass? – Er liegt in der Schublade. / Ich weiß nicht. Er hat in der Schublade gelegen.
- предлози со двопадежна валентност во насочувачка определба при јаки глаголи во презент и во перфект што изразуваат насочено движење и при слаби глаголи во презент и во перфект што изразуваат промена на положбата: предлог + акузатив
gehen, fahren, kommen; stellen, (sich) legen, hängen, (sich) setzen
– *Wohin fährst du? – Ich fahre ins Stadtzentrum.*
– *Wohin bist du gestern mit dem Bus gefahren? – Ins Konzert.*
- глаголи со повратна замена во акузатив:
sich streiten, sich treffen, sich freuen, sich ärgern, sich anziehen, sich entschuldigen, sich interessieren, sich fühlen;
- зборообразување – супстантивизирани инфинитиви
sparen – das Sparen,
putzen – das Putzen,
fahren – das Fahren;
- зборообразување – сложени именки
die Umwelt + der Schutz = der Umweltschutz,

- Го дефинира значењето на полнозначните глаголи *sein* и *haben* во претеритум.
- Идентификува употреба на полнозначните глаголи *sein* и *haben* во претеритум.
- Разликува јаки, слаби и неправилни (мешовити) глаголи.
- Избира помошен глагол (*haben* или *sein*) при образување перфект.
- Применува перфект за изразување минат настан од јаки, од слаби и од неправилни (мешовити) глаголи.
- Препознава и применува јаки глаголи во презент и во перфект што изразуваат положба, употребени со предлози со двопадежна валентност во просторна определба: предлог + датив.
- Идентификува и користи јаки глаголи во презент и во перфект што изразуваат насочено движење и слаби глаголи во презент и во перфект што изразуваат промена на положбата, употребени со предлози со двопадежна валентност во насочувачка определба: предлог + акузатив.
- Идентификува глаголи со повратна замена во акузатив.
- Конструира реченици со глаголи со повратна замена во акузатив.
- Користи супстантивизирани инфинитиви.
- Составува сложени именки.
- Избира и применува одречни членски зборови и одречни заменки.

*die Klasse + (n) + die Fahrt = die Klassenfahrt,
das Papier + das Recycling = das Recyclingpapier;*

- одречните зборови *nicht, nichts, nie*
- одречниот членски збор *kein* и одречните заменки *niemand, keiner*
- придавска деклинација зад присвоен членски збор во номинатив, во акузатив и во датив
*Gefällt dir mein neuer Koffer? – Ja, sehr! Und deine rote Handtasche gefällt mir auch.
Ich finde deinen kleinen Rucksack cool.
Ich ärgere mich, weil meinem besten Freund die persönlichen Reisedokumente fehlen.*
- придавска деклинација зад одречен членски збор во номинатив, во акузатив и во датив
*Du hast keinen neuen Schülerausweis, oder? Dann musst du 10 Euro Eintritt im Museum zahlen!
Ich darf keine längere Reise mit meinen besten Freunden machen! Meine strengen Eltern erlauben es nicht.*
- придавска деклинација при нулов член во номинатив, во акузатив и во датив
*Starker Regen und kräftiger Sturm kommen am Nachmittag!
Ich mag starken Regen nicht.
Gehe bei starkem Regen nicht hinaus.*
- прилози за време
heute, gestern, morgen, vorgestern, übermorgen;
- предлози со двопадежна валентност (со датив и со акузатив)
an, auf, hinter, in, neben, über, unter, vor, zwischen
- временски предлози со датив: *vor* и *nach*
*Vor der Reise habe ich meinen Koffer gepackt.
Nach der Klassenfahrt war ich sehr müde.*
- допусниот прилог: *trotzdem*
Es gibt nicht genug Trinkwasser, trotzdem verbraucht man zu viel Wasser.

- Препознава придавска деклинација зад присвоен член во номинатив, во акузатив и во датив.
- Употребува придавска деклинација зад присвоен член во номинатив, во акузатив и во датив.
- Идентификува придавска деклинација зад одречен член во номинатив, во акузатив и во датив.
- Користи придавска деклинација зад одречен член во номинатив, во акузатив и во датив.
- Ги разликува предлозите со двопадежна валентност (со датив и со акузатив) од еднопадежните предлози (или со датив или со акузатив).
- Наведува временски предлози со датив: *vor* и *nach*.
- Го употребува допусниот сврзник *trotzdem*.
- Составува зависносложени реченици со временскиот подредувачки сврзник *wenn*.
- Разликува долги и кратки самогласки.
- Повторува долги и кратки самогласки.
- Повторува зборови разбирливо и применува правилна реченична интонација.

зависносложени реченици со временскиот подредувачки сврзник <i>wenn</i> <i>Ich gehe zu Lara, wenn sie von der Klassenfahrt zurückkommt.</i>	
Примери за активности Индивидуална активност: Учениците самостојно пишуваат нова верзија на крајот на приказната или допишуваат изоставен дел од приказната и го реконструираат редоследот на текстот врз основа на препознавање на временските и на причинско-последичните односи. Натпревар: Учениците учествуваат на натпревар за најдобар еколошки постер. Креативна активност: Учениците, поделени во мали групи, пишуваат извештај за училишната екскурзија. Решавање проблем: Учениците вршат анализа на причините и на последиците од загадувањето на животната средина. Истражувачка активност: Учениците во мали групи истражуваат топографски податоци од германскојазичните земји преку пребарување на интернет.	

Тема 3: ОБРАЗОВАНИЕ И РАЗВОЈ НА МЛАДИТЕ Вкупен број часови: 18
Резултати од учењето: Ученикот/ученичката ќе биде оспособен/-на: - да разбере конкретни, предвидливи информации во говорен текст, како соопштенија, информации од медиумите, интервјуа и сл.; - да разбере јасно структурирани пишувани текстови и да најде конкретни информации во текстови на познати теми, како адаптирани статии од печатени весници и од портали, текстови на интернетските форуми и на општествените мрежи и сл.; - да комуницира усно, извршувајќи рутински задачи што наложуваат едноставна и директна комуникација за да ги опише општествените активности на младите, современите техники и сл.; - да напише кратки, едноставни и структурирани пораки и лични писма со едноставни зборовни состави и реченици за да ги опише своето омилено занимање, плановите за иднината и општествените активности на младите;

5. да се изрази усно за да ги опише техничките уреди и општествените мрежи што ги користи, да ги истакне предностите и слабостите на интернетот и да си го искаже личното мислење за општествените мрежи; 6. да пренесува главни пораки од кратки говорени и пишувани текстови од германски на мајчин јазик и обратно.	
Содржини (и поими):	Стандарди за оценување:
а) Јазични функции: - искажување заинтересираност и незаинтересираност <i>Ich interessiere mich (nicht) für</i> <i>Interessierst du dich für ...?</i> <i>Was interessiert dich mehr? ... oder ...?</i> <i>... interessiert mich nicht / sehr / mehr als</i> <i>Ich finde ... nicht / sehr interessant.</i> - поставување прашања кога има нејасност <i>Entschuldigung, wie bitte? / Wie bitte?</i> <i>Was meinst du?</i> <i>Was hast du gesagt?</i> - искажување желби за професија <i>Mein Traumberuf ist</i> <i>Ich will / möchte ... werden.</i> - образложување желби за професија <i>Ich mag Autos. Deshalb möchte ich Automechaniker werden.</i> <i>Ich suche einen Beruf mit vielen Möglichkeiten.</i> <i>Ich möchte wie meine Tante Lehrerin werden.</i> - опишување професии <i>Der Beruf ... ist ziemlich interessant / kreativ / abwechslungsreich / anstrengend.</i> - пријавување за хонорарна (сезонска) работа или за општествен ангажман <i>Hallo, ich habe über Ihr Angebot für den Ferienjob von meinem Freund Mirko erfahren. Er hat letzten Sommer bei Ihnen gearbeitet. Im Juli habe ich frei und möchte mich um diesen Ferienjob bewerben. Schicken Sie mir bitte das</i>	- Вербално изразува заинтересираност и незаинтересираност. - Составува соодветно прашање кога има нејасност. - Применува комуникациски обрасци за да ја објасни наклонетоста кон одредена професија. - Анализира предности и слабости на хонорарната (сезонска) работа и на општествениот ангажман. - Го наведува и го аргументира сопственото мислење за опасностите од прекумерното користење на општествените мрежи. - Набројува настани според хронолошки редослед. - Избира соодветени изрази за опишување статистички податоци и количество. - Составува пријава на конкурс според дадени насоки. - Дава упатства за користење дигитална техника. - Го наведува и го аргументира сопственото мислење за изборот на идната професија. - Ги пренесува главните пораки во пишувани текст од германски на мајчин јазик и обратно,

<i>Bewerbungsformular.</i> <i>Viele Grüße</i> <i>Justine</i> • набројување предности и слабости на хонорарна (сезонска) работа или на општествен ангажман – <i>Warum ist ein Freiwilliges Soziales Jahr eine gute Idee?</i> – <i>Man kann die Arbeitswelt kennenlernen, praktische Erfahrungen sammeln und etwas Gutes für die anderen tun.</i> – <i>Aber ein FSJ ist nicht für alle Jugendlichen. Meine Freundin sollte bei der Betreuung von Kindern helfen, aber sie musste jeden Tag die Toiletten putzen. Das war furchtbar!</i> • известување за настани според хронолошки редослед <i>Seit ... gibt es</i> <i>Ab ... hat / haben</i> <i>Im Jahr ... ist ... entstanden.</i> • опишување статистика и бројност <i>Es gibt eine Statistik: (mit dem Titel ...).</i> <i>Ein Viertel der ..., also 25 Prozent,</i> <i>Die Hälfte der ..., also 50 Prozent,</i> <i>Die meisten Jugendlichen</i> <i>Die wenigsten</i> • давање упатство за користење дигитална техника – <i>Jetzt musst du die Entertaste drücken.</i> – <i>Wie kann ich die Datei speichern?</i> – <i>Ich kann dir den Link schicken.</i> – <i>Gib jetzt dein Passwort ein!</i> • искажување процена <i>Das ist / war wirklich / sehr / viel zu / ganz / ziemlich / besonders / überhaupt / so / nicht toll / wunderbar / furchtbar / schrecklich.</i> • изразување мислење – <i>Warum willst du Polizistin werden?</i> – <i>Weil ich den Menschen helfen und Verbrechen verhindern möchte.</i>	водејќи сметка за културните разлики (медијација).
---	---

б) Лексички единици: • професии <i>der Arzt / die Ärztin , der Autor / die Autorin, der Bäcker / die Bäckerin, der Eventmanager / die Eventmanagerin, der Flugbegleiter / die Flugbegleiterin, der Gärtner / die Gärtnerin, der Handwerker / die Handwerkerin, der IT-Spezialist / die IT-Spezialistin, der Journalist / die Journalistin, der Koch / die Köchin, der Lehrer / die Lehrerin, der Mechaniker / die Mechanikerin, der Pflegefachmann / die Pflegefachfrau, der Polizist / die Polizistin, der Schauspieler / die Schauspielerin, der Tierarzt / die Tierärztin;</i> • видови општествен ангажман <i>die freiwillige Arbeit, freiwillig arbeiten, das Freiwillige Ökologische Jahr, das Freiwillige Soziale Jahr;</i> • институции за општествен ангажман <i>die soziale Einrichtung, der Kindergarten, das Seniorenheim, die Tierschutzorganisation, das Krankenhaus, der Kulturverein;</i> • услови за хонорарна (сезонска) работа или за општествен ангажман <i>das Mindestalter, der Verdienst, der Stundenlohn, die Versicherung, die Arbeitszeit, die Urlaubstage, die Wohnmöglichkeit;</i> • работни задачи <i>Zeitungen verteilen, Kinder betreuen; mit Kindern spielen, basteln, Rad fahren, leichte Reinigungsarbeiten (Staubsaugen, wischen), Einkäufe im Supermarkt und in der Apotheke machen, Gesellschaft leisten;</i> • предиспозиции за хонорарна (сезонска) работа или за општествен ангажман <i>kinderlieb, freundlich, zuverlässig, pünktlich, hilfsbereit, kommunikativ, kreativ;</i> • ученички програми за престој во германскојазичните земји и за културна размена <i>das Austauschprogramm, der Schüleraustausch, der Austauschschüler, die Gastfamilie, die Gastgeschwister, die Gasteltern;</i> • дигитални медиуми <i>das Internet, die sozialen Netzwerke, die Plattform, die Homepage, das</i>	• Препознава и избира лексички единици и зборовни состави во пишуван и во говорен текст. • Употребува лексички единици и зборовни состави соодветни на комуникациската ситуација. • Применува стратегии за учење нови лексички единици и зборовни состави. • Препознава сличности и разлики меѓу лексички единици и зборовни состави во германскиот и во мајчинот јазик. • Користи лексички единици при пишување лично и деловно електронско писмо. • Опишува настани од лично искуство. • Самостојно употребува увежбани лексички единици и зборовни состави за продукција на нови искази. • Точно ги препишува новонаучените зборови и правилно ги употребува правописните и интерпункциските знаци.
--	---

<i>Smartphone, der Laptop, das Tablett, die Smartwatch, der Drucker, die Kopfhörer;</i> • разменување искуства <i>der Austausch, die Erfahrung, die Meinung sagen, eigene Ideen einbringen, der Ratschlag, (sich) austauschen, berichten, erzählen, diskutieren;</i> • компјутерска терминологија <i>die Taste, der Drucker, der Link, die Datei, das Passwort, Onlinespiele, schicken, drücken, drucken, herunterladen, drucken;</i>	
в) Граматички структури: • презент од полнозначниот глагол <i>werden</i> <i>werden</i> + именка во номинатив: <i>Ich werde Ärztin.</i> <i>werden</i> + нефлектирана придавка: <i>Er wird rot.</i> <i>werden</i> + <i>wie</i> + именка во номинатив: <i>Du wirst wie deine Liebblingssängerin.</i> • претеритум на модалните глаголи <i>Als Kind wollte ich Ärztin werden. Ich konnte aber nicht Medizin studieren, weil ich kein Geld hatte. Meine Eltern sagten, dass ich arbeiten muss, um die Familie zu unterstützen. Mein Lehrer meinte, ich sollte eine Ausbildung machen. Ich durfte nicht aufgeben, aber ich musste auch realistisch sein. Ich wollte immer noch helfen, also wurde ich Krankenpflegerin.</i> • зборообразување – именки со наставката <i>-ung</i> <i>die Ausbildung, die Versicherung, die Verpflegung;</i> • зборообразување – називи за вршители на професии: за машки лица; за женски лица со наставката <i>-in</i>; за машки и за женски лица со суфиксоидот <i>-mann</i>, одн. <i>-frau</i> <i>der Polizist – die Polizistin, der Koch – die Köchin, der Pilot – die Pilotin, der Bankkaufmann – die Bankkauffrau;</i> • зборообразување – придавки со наставката <i>-los</i> <i>arbeitslos, respektlos, kostenlos, sinnlos, humorlos;</i> • главни броеви за наведување година <i>1945 – neunzehnhundertfünfundvierzig</i> <i>2008 – zweitausendacht</i>	• Препознава форми на глаголот <i>werden</i> во презент. • Користи форми на глаголот <i>werden</i> во презент. • Разликува модални глаголи во презент и во претеритум. • Употребува модални глаголи во презент и во претеритум. • Составува именки со наставката <i>-ung</i>. • Образува називи за вршители на професии: за машки лица; за женски лица со наставката <i>-in</i>; за машки и за женски лица со суфиксоидот <i>-mann</i>, одн. <i>-frau</i>. • Применува главни броеви за наведување година. • Употребува временски предлози. • Споредува зборови со причинско значење: прилогот <i>deshalb</i>, приредувачкиот сврзник <i>denn</i> и подредувачкиот сврзник <i>weil</i>. • Разликува слаби звучни и јаки безвучни (аспирирани) согласки. • Го владее изговорот на слаби звучни и јаки безвучни (аспирирани) согласки.

• временските предлози <i>ab</i> и <i>seit</i> (со датив) <i>Seit 1941 gibt es den ersten Rechner.</i> <i>Ab dem nächsten Monat werde ich in der Goethestraße wohnen.</i> • предлогот <i>mit</i> (со датив) <i>Mit dem Smartphone kann man Fotos austauschen.</i> • предлогот <i>aus</i> (со датив) <i>Aus Holz kann man viele Möbelstücke bauen.</i> • предлозите <i>für</i> и <i>ohne</i> (со акузатив) <i>Für meinen Lieblingsberuf muss ich studieren.</i> <i>Ohne Schulabschluss findet man kaum eine Arbeitsstelle.</i> • причинскиот прилог <i>deshalb</i> <i>Ich habe Respekt vor älteren Menschen, deshalb will ich für eine Senioreneinrichtung arbeiten.</i> • причинскиот приредник (приредувачки сврзник) <i>denn</i> и причинскиот подредник (подредувачки сврзник) <i>weil</i> <i>Ich werde Flugbegleiter, denn ich will viel von der Welt sehen.</i> <i>Weil ich gern draußen arbeite, werde ich Gärtnerin.</i> • изговор на /əɐ/ како самогласно <i>r</i> [e] во наставката <i>-er</i> <i>Lehrer</i> <i>Maler</i> <i>Schüler</i> • изговор на согласното <i>r</i> како [ʁ] или [r] пред слоготворна согласка во феминативи изведени со наставката <i>-in</i> <i>Lehrerin</i> <i>Malerin</i> <i>Schülerin</i> • изговор на назалната согласка /ŋ/ <i>Meinung</i> <i>Rechnung</i> <i>Erfahrung</i> • изговор на согласките /f/ и /v/ <f>: <i>fünf, gefallen, Ferien;</i>	• Го владее изговорот на назалната согласка /ŋ/. • Го разликува изговорот на согласките во зависност од гласовната околина во зборот. • Повторува разбирливо зборови и применува правилна реченична интонација.
--	---

<v>: <i>viel, vielleicht, verschlafen</i>; <v>: во тyѓи зборови: <i>Verb, Eventmanagerin, Universität</i>; <w>: <i>was, Arbeitswelt, ewig</i>; изговор на согласките: /b/: [b], [pʰ]; /pʰ/: [pʰ]; /d/: [d], [tʰ]; /tʰ/: [tʰ]; /g/: [g], [kʰ]; /kʰ/: [kʰ] : <i>Bank, Bäcker, Birne</i>; : <i>Klub, abreisen, Adverb</i>; <p>: <i>Pilot, Polizist, Pizza</i>; <d>: <i>denken, Ende, baden</i>; <d>: <i>seid, Wald, Tod</i>; <t>: <i>Ticket, Techniker, kalt</i>; <g>: <i>gut, Gabel, Geschäft</i>; <g>: <i>Montag, (er) sagt, Geburtstag</i>; <k>, <ck>: <i>kalt, dick, Koch</i>.	
Примери за активности Индивидуална активност: Учениците самостојно пишуваат оглас за хонорарна (сезонска) работа. Истражувачка активност: Учениците спроведуваат анкета во паралелката за влијанието на општествените мрежи врз младите. Дебата: Учениците, поделени во две групи, дебатираат за или против сезонската работа. Симулации и играње улоги: Учениците, поделени во двојки, играат улоги на советник при избор на професија и ученик. Креативна активност: Учениците, во мали групи, изработуваат прашалник за хонорарна (сезонска) работа.	
Тема 4: ИСТОРИЈА И ИНОВАЦИИ Вкупен број часови: 18	
Резултати од учењето:	

Ученикот/ученичката ќе биде оспособен/-на: - да разбере кратки, едноставни говорени текстови од секојдневието, како дијалози, интервјуа, песни, соопштенија; - да разбере јасно структурирани пишувани текстови и да најде конкретни информации што се однесуваат на познати теми, како белешки, табели, реклами, лични писма, пораки, покани, адаптирани раскази и сл.; - да напише кратки, едноставно структурирани пораки со едноставни зборовни изрази и реченици за да се опише славни личности, културни обележја и пронајдоци од германскојазичните земји; - да комуницира усно, извршувајќи рутински задачи што наложуваат едноставна и директна комуникација и да применува кратки, едноставни искази што се однесуваат на области од најнепосредна лична важност (на пример, информации за славни личности, културни обележја, знаменитости и пронајдоци од германскојазичните земји и сл.) и - да применува соодветни стратегии за пишување, за зборување, за разбирање при слушање и при читање, како и стратегии за учење за да ја заврши задачата што самиот си ја поставил или со која се соочил.	
Содржини (и поими):	Стандарди за оценување:
а) Јазични функции: - искажување желби и предлози – <i>Ich würde gern ins Museum gehen.</i> – <i>Hättest du Zeit?</i> – <i>Wir könnten mit dem Bus oder mit der Straßenbahn in die Stadt fahren.</i> – <i>Hättest du Lust dazu?</i> - искажување чувства <i>Ich freue mich, wenn /dass / wie</i> <i>Ich ärgere mich, wenn / dass</i> <i>Ich fühle mich gut / schlecht /</i> <i>Ich habe mich verliebt.</i> - Искажување, претпоставка, несигурност и незнаење <i>Ich habe keine Ahnung!</i> <i>Davon weiß ich nicht / nichts.</i> <i>Ich bin mir noch nicht sicher, ob</i> <i>Ich glaube,</i> <i>Vielleicht</i> <i>Es ist möglich, dass</i>	- Препознава желби и предлози. - Опишува чувства на едноставен начин. - Индентификува јазични структури за искажување претпоставка, несигурност и незнаење. - Применува јазични структури за изразување жалење и утеха. - Опишува места, релации и цели на патување. - Набројува знаменитости. - Накратко опишува со свои зборови познати знаменитости. - Составува прашања за карактеристиките на предмет и на лице. - Објаснува, давајќи одговор на поставено прашање. - Составува прашања за животот на познати личности. - Избира соодветни прашања кога нешто не разбира.

• изразување жалење и утеха <i>Das tut mir so leid. / So ein Pech! / Sei doch nicht traurig! / Das macht doch nichts.</i> • опишување место <i>Berlin ist die Hauptstadt Deutschlands und liegt in Ostdeutschland. Durch Berlin fließen zwei Flüsse. Dort gibt es viele Sehenswürdigkeiten.</i> • опишување знаменитости <i>Berlin ist für seine 170 Museen bekannt. Auf der Museeninsel gibt es das Ägyptische Museum, wo man die wunderschöne Nofretete sehen kann.</i> • поставување прашања за карактеристиките на предмет или на лице и одговарање на прашања – <i>Was für eine Erfindung ist das?</i> – <i>Das ist eine medizinische Erfindung.</i> • поставување прашања за животот на познатите личности и одговарање на прашањата – <i>Wann ist / wurde ... geboren? – ... ist / wurde ... geboren.</i> – <i>Wie heißt der / die berühmte Erfinder/-in / Schriftsteller/-in / Sportler/-in ...? – Er / Sie heißt</i> – <i>Wofür ist er / sie bekannt? – Er / Sie hat</i> • поставување прашања при недоразбирање и дообјаснување – <i>Wie bitte? Tut mir leid, ich verstehe dich nicht.</i> • замолување за побавно зборување – <i>Entschuldigung, du sprichst so schnell. Kannst du bitte langsam und deutlich sprechen?</i> • поставување прашања како гласи непознат збор <i>Wie sagt man das auf Deutsch?</i>	• Применува комуникациски обрасци за да го замоли соговорникот да зборува побавно. • Ги пренесува главните пораки во пишуван текст од германски на мајчин јазик и обратно, водејќи сметка за културните разлики (медијација).
б) Лексички единици: • називи и кратенки на германскојазичните земји <i>D = Deutschland;</i> <i>A = Österreich;</i> <i>CH = (Confoederatio Helvetica) die Schweiz</i> <i>L = Liechtenstein;</i>	• Парафразира кратки усни искази и пишувани текстови што содржат често употребувана лексика и интернационализми. • Избира и применува лексички единици и зборовни состави во кратки пишувани текстови.

• географски називи <i>die Stadt, die Hauptstadt, das Land, das Dorf, der Fluss, der See, das Meer, die Insel, der Berg, das Gebirge;</i> • туристички цели на патување во Германија <i>die Nordsee, die Insel Rügen, der Schwarzwald, die Alpen, der Bodensee, der Rhein, die Donau, die Elbe, Berlin, Hamburg;</i> • страните на светот <i>der Norden, der Süden, der Westen, der Osten;</i> • знаменитости <i>das Museum, der Dom, die Kirche, das Kloster, die Moschee, das Denkmal, der Turm, das Tor, die Kunstgalerie, das Stadion, das Monument, die Ausstellung, besuchen, besichtigen, anschauen;</i> • пронајдоци <i>der Buchdruck, die Batterie, der Akku, der Hubschrauber, die Thermosflasche, der Teebeutel, die Mozartkugel, die Gummibären, die Jeans, das Röntgenbild, Swatch Qualitätsuhren aus der Schweiz, die Postkarte;</i> • пронаоѓачи <i>Johannes Gutenberg, Levi Strauß, Robert Koch, Gottlieb Daimler und Carl Benz, Wilhelm Conrad Röntgen, Albert Einstein, Hans Riegel;</i> • карактеристики на предмет и на лице <i>bekannt, berühmt, teuer, billig, leicht, schwer, praktisch, sparsam, klug, intelligent, innovativ, klein, groß, aus Metall, aus Plastik, aus Holz, aus Glas, aus Kunststoff;</i> • чувства <i>glücklich, sauer, verliebt, traurig, wütend, ängstlich, fröhlich, begeistert, enttäuscht;</i>	• Класифицира информации од краток пишуван текст со содржини од непосредна лична важност. • Го идентификува значењето на непознатите зборови во дадениот контекст. • Споредува и разликува лексички единици во германскиот и во мајчиниот јазик. • Составува делови од текстот во кохерентна целина. • Применува новонаучени зборови во нов контекст.
в) Граматички структури: • конјунктив претеритум од модалниот глагол <i>können</i> и од полнозначните глаголи <i>sein</i> и <i>haben</i>; <i>würde</i> + инфинитив <i>Wir könnten doch heute ins Museum gehen. Hättest du Zeit? David und Emma würden vielleicht auch mitkommen.</i>	• Разликува употреба на модалниот глагол <i>können</i> во индикатив презент и во конјунктив претеритум. • Ја идентификува формата на полнозначните глаголи <i>sein</i> и <i>haben</i> во конјунктив претеритум во

- степенување на придавките и на прилогот *gern* (позитив, компаратив и суперлатив; кај придавките: суперлатив со *am*):
klein – kleiner – am kleinsten,
lang – länger – am längsten,
kurz – kürzer – am kürzesten,
groß – größer – am größten,
teuer – teurer – am teuersten,
viel – mehr – am meisten,
gut – besser – am besten,
lieb – lieber – am liebsten,
nah – näher – am nächsten,
hoch – höher – am höchsten;
gern – lieber – am liebsten.
- споредување со *als* и *wie* / *genauso ... wie /so ... wie*
Meine Heimatstadt ist genauso groß wie deine, aber Janas Heimatstadt ist größer als unsere Städte.
- прашалниот членски состав *was für ein* во номинатив
 машки род еднина: *was für ein*
 среден род еднина: *was für ein*
 женски род еднина: *was für eine*
 множина: *was für*
- прашалниот членски состав *was für ein* во акузатив
 машки род еднина: *was für einen*
 среден род еднина: *was für ein*
 женски род еднина: *was für eine*
 множина: *was für*
- прашалниот членски збор *welcher* во номинатив
 машки род еднина: *welcher*
 среден род еднина: *welches*
 женски род еднина: *welche*
 множина: *welche*
- прашалниот членски збор *welcher* во акузатив
 машки род еднина: *welchen*

реченичната рамка, како и на зборовниот состав *würde* + инфинитив.

- Применува конјунктив претеритум од модалниот глагол *können* и од глаголите *sein* и *haben*.
- Го применува зборовниот состав *würde* + инфинитив.
- Користи (степенувани) придавки во предикативна употреба.
- Ги разликува неменливите зборови за споредување (*als, wie*).
- Препознава форми на прашалниот членски состав *was für ein* во номинатив и во акузатив.
- Го применува прашалниот членски збор *welcher*.
- Ги споредува прашалниот членски состав *was für ein* и прашалниот членски збор *welcher*.
- Го користи показниот членски збор *dieser*.
- Ги применува предлозите за место *bei* и *gegenüber* со датив, како и предлогот *bis* со акузатив и предлошкиот состав *bis zu* со датив за достигнување крајна точка.
- Користи предлози за насоката на движење *durch* и *um* со акузатив.
- Идентификува индиректни прашања со или без прашален збор.
- Споредува директни прашања со или без прашален збор.
- Повторува разбирливо зборови и применува правилна реченична интонација.

среден род еднина: <i>welches</i> женски род еднина: <i>welche</i> множина: <i>welche</i> - показниот членски збор <i>dieser</i> во номинатив машки род еднина: <i>dieser</i> среден род еднина: <i>dieses</i> женски род еднина: <i>diese</i> множина: <i>diese</i> - показниот членски збор <i>dieser</i> во акузатив машки род еднина: <i>diesen</i> среден род еднина: <i>dieses</i> женски род еднина: <i>diese</i> множина: <i>diese</i> - предлозите за место <i>bei</i> и <i>gegenüber</i> + датив; предлогот <i>bis</i> + акузатив и предлошкиот состав <i>bis zu</i> + датив за достигнување крајна точка <i>Du gehst vom Bahnhof geradeaus bis zur Bäckerei. Gegenüber der Bäckerei ist das Haus Nummer 55 und da wohne ich.</i> - предлозите за насоката на движењето: <i>durch</i> и <i>um</i> со акузатив <i>Peter geht durch die Bahnhofsstraße.</i> <i>Wir fahren mit dem Rad um den See.</i> - индиректни прашални реченици со и без прашален збор <i>Weißt du, wer die Batterie erfunden hat?</i> <i>Kannst du mir sagen, ob Alessandro Volta die Batterie erfunden hat?</i> - интонација на прашална реченица (<i>W-Frage</i>) <i>Wer hat den Kaffeefilter erfunden?</i> (↘) - интонација на идиректно прашање (↗) <i>Weißt du, wer den Kaffeefilter erfunden hat?</i> - изговор на согласката: /ts/ <ts>: <i>rechts, nichts, nachts</i> (на морфемската граница); <tz>: <i>Katze, Mütze, Satz, jetzt</i>;	
Примери за активности	

Индивидуална активност: Учениците самостојно составуваат прашања за интервју со позната личност од германскојазичните земји.

Истражувачка активност: Учениците, поделени во групи, ги истражуваат пронајдоците од германскојазичните земји.

Квиз: Учениците, поделени во помали групи, ги поврзуваат пронаоѓачите со пронајдоците.

Креативна активности: Учениците, поделени во двојки, пишуваат текст за одредена знаменитост.

Проект: Учениците, поделени во групи, изработуваат карта за туристичките места во Германија, Австрија и Швајцарија.

Тема 5: **КУЛТУРА И ИНТЕРКУЛТУРНА КОМУНИКАЦИЈА**

Вкупно часови: Се реализира во склоп на часовите наменети за другите теми, во текот на целата учебна година.

Резултати од учењето:

Ученикот/ученичката ќе биде оспособен/-на:

1. да покаже дека препознава и разбира културни информации преку употреба на стекнатиот вокабулар и научените граматички структури;
2. да ги применува новостекнатите јазични и културни знаења за анализа и за интерпретација на текстови, медиуми и активности релевантни за дадените култури;
3. да го користи стекнатиот вокабулар и научените граматички структури за да опише и да спореди обичаи, традиции и културни практики меѓу сопствената и туѓата култура.

Ученикот/ученичката ќе:

1. развива емпатија и почит кон луѓето со различно културно потекло;
2. има позитивен став кон културните разлики и културната разновидност;
3. ја разбира и ја прифаќа вредноста на мултикултурниот дијалог како начин за збогатување на сопствените погледи и искуства;
4. размислува критички за сопствените ставови и предрасуди кон други култури;
5. ги почитува универзалните вредности, како што се толеранцијата, соработката и меѓусебното разбирање.

Содржини (и поими):	Стандарди за оценување:
Содржините во наставната програма се насочени кон запознавање на учениците со културните, цивилизациските и општествените аспекти на земјите каде што се зборува на германскиот јазик. Притоа треба да овозможат развивање културна свест, разбирање на културните разлики и споредба со сопствената култура.	• Идентификува значајни празници, обичаи и традиции на туѓата култура. • Ги објаснува основните поими и вредности што ги одразуваат културните практики на земјите во кои се зборува германскиот јазик. • Наведува примери за историски или за општествени фактори што влијаеле врз развојот на културните обичаи. • Ги опишува сличностите и разликите помеѓу обичаите, традициите и празниците на туѓата и на сопствената култура, користејќи релевантни примери. • Ги препознава и ги толкува културните симболи, објаснувајќи го нивното значење. • Ги применува стекнатите јазични вештини и знаењата за културата и во ситуации што изискуваат интеркултурна комуникација.
Примери за активности: Индивидуална активност: Учениците самостојно пишуваат краток состав во кој опишуваат значаен празник од целната култура, користејќи го стекнатиот вокабулар. Квиз: Учениците, поделени во мали групи, се натпреваруваат на квиз со искази од видот „Точно/Неточно“, „Избери го точниот одговор“ или „Пополни ги празните места“, во врска со културните традиции и обичаи од туѓата култура. Дебата: Учениците, поделени во две групи, дебатираат на тема „Традиционалните обичаи: Треба ли да се зачуваат или да се приспособат на современите времиња?“ Дискусија: Наставникот започнува дискусија со прашањето: „Како се разликуваат празниците во вашата култура од оние во земјите каде што се зборува германскиот јазик?“ Учениците си ги споделуваат размислувањата. Играње улоги: Учениците симулираат сцена во која подготвуваат прослава за одреден празник од дадена култура. Притоа треба да ги користат правилно поздравите и другите изрази, како и општествени норми што ги учат.	

ИНКЛУЗИВНОСТ, РОДОВА РАМНОПРАВНОСТ/СЕНЗИТИВНОСТ И ИНТЕРКУЛТУРНОСТ

Наставниците во гимназиското образование поттикнуваат инклузивност преку обезбедување активно вклучување на сите ученици во наставните активности. Соодветно ги адаптираат методите на работа за да одговараат на различните когнитивни и емоционални потреби на учениците, користејќи пристапи како индивидуализација, диференцијација, тимска работа и соученичка поддршка. При работа со ученици со попреченост, наставниците применуваат индивидуални образовни планови, кои вклучуваат приспособени резултати од учење и стандарди за оценување и овозможуваат дополнителна поддршка од образовни асистенти, медијатори, татори волонтери и професионалци од ресурсните центри.

Редовното следење на напредокот на учениците, особено на оние од ранливите групи, е од суштинско значење. Наставниците навремено ги идентификуваат евентуалните тешкотии и обезбедуваат насоки за нивно надминување, создавајќи поддржувачка средина за постигнување на резултатите од учењето. Овој пристап не само што ги поттикнува академските постигнувања туку и ја гради самодовербата на учениците и нивното чувство на припадност.

Во промовирањето на родова рамноправност, наставниците внимаваат да не се поттикнуваат стереотипни родови улоги при организирање на активностите. При формирањето групи за работа или доделувањето задачи, наставниците обезбедуваат рамнотежа помеѓу момчињата и девојчињата, додека при користењето примери, текстови и илустрации ја поддржуваат родовата сензитивност и ги поттикнуваат учениците да ги надминат родовите стереотипи. Наставниот процес е осмислен така што родовата еднаквост и етничката/културната сензитивност се природен дел од сите активности, особено преку користење, секаде каде што е можно, материјали и содржини што промовираат интеркултурност и меѓуетничка интеграција.

Наставниците ги воведуваат учениците во различни културни перспективи преку активности што промовираат почитување на различностите во сите можни ситуации. Ова им овозможува на учениците да развијат свест за интеркултурно разбирање и соработка, што е основа за создавање и развој на кохезивно, хармонично општество.

ОЦЕНУВАЊЕ НА ПОСТИГНУВАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ

По предметот Германски јазик за I година на гимназиското образование, учениците ги совладуваат петте јазични вештини: разбирање при слушање, разбирање при читање, зборување (говорна интеракција и говорна продукција), пишување (писмена интеракција и писмена продукција) и јазично посредување (медијација). За таа цел наставникот/наставничката ги следи и ги оценува:

- усните одговори на прашања поставени од наставникот/-чката или од соучениците и учеството во дијалози со примена на усвоената лексика.
- усното изразување на доволно правилен начин за да биде разбран.
- разбирањето на слушнати и /или пишувани искази, дијалози и кратки текстови.
- пренесувањето говорени и пишувани искази од германски на мајчин јазик и обратно (медијација).
- правилното пишување зборови, реченици и дијалози, како и пишувањето пораки, лични писма, покани, електронски писма, насочени состави, парафразирање кратки текстови и пишување на сопственото мислење на дадена тема.
- индивидуалните и групните изработки на проектни задачи (постери, илустрации, презентации).
- домашните задачи.

Оценувањето на постигнувањата на учениците се врши врз основа на дадените стандарди за оценување со позитивно нагласување на постигнатиот напредок за владеење на јазикот, а не за негативно истакнување на недостатоците.

Вреднувањето на напредокот на учениците со бројчана сумативна оценка за постигнатите стандарди за оценување се врши по завршувањето на учењето на секоја тема, на крајот на полугодието и на крајот на учебната година. Сумативната оценка се изведува како комбинација од оценката за напредувањето, констатирана преку различните техники на формативно оценување, и од писмените проверки на компетенциите на учениците (работни листови, писмени работи и тестови на знаење).

Од вкупниот број оценки, две ќе се базираат на писмени работи, додека останатите оценки ќе се темелат на усни одговори, учество во комуникативни активности, домашни задачи, индивидуални и групни изработки на проекти и тестови.

Оценувањето не е изолиран, туку е составен дел од наставниот час. Проверката на знаењето, како и оценувањето на учениците, не треба да се разликуваат од редовните активности во текот на часот, имено учениците не треба да се издвојуваат поединечно при усната проверка на знаењето.

Почеток на имплементација на наставната програма	учебна 2025/2026 година
Институција/ носител на програмата	Биро за развој на образованието
Согласно член 22 став 1 од Законот за средното образование („Службен весник на Република Македонија“ бр. 44/95, 24/96, 34/96, 35/97, 82/99, 29/02, 40/03, 42/03, 67/04, 55/05, 113/05, 35/06, 30/07, 49/07, 81/08, 92/08, 33/10, 116/10, 156/10, 18/11, 42/11, 51/11, 6/12, 100/12, 24/13, 41/14, 116/14, 135/14, 10/15, 98/15, 145/15, 30/16, 127/16 и 67/17, 64/2018 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 229/2020), министерката за образование и наука ја донесе наставната програма по предметот <i>Германски јазик</i> за I (прва) година гимназиско образование.	бр. 13-5306/18 3.4.2025 година Министерка за образование и наука, проф. д-р Весна Јаневска, с.р. _____